

**MAGYAR REPÜLŐ SZÖVETSÉG
BIZTONSÁGI SZERVEZET**

ZÁRÓJELENTÉS

58/2003 sorszámú LÉGIKÖZLEKEDÉSI ESEMÉNY

Szolnok repülőtér

2003.04.18.

**HA-5537: lajstromjelű
Góbé R26 SU: típusú vitorlázó repülőgép**

A szakmai vizsgálat célja légiközlekedési baleset és a repülőesemény okának, körülményeinek feltárása és a hasonló esetek megelőzése érdekében szükséges szakmai intézkedések kezdeményezése, valamint javaslatok megítélése. A szakmai vizsgálatnak semmilyen formában nem célja a vétkesség vagy a felelősség vizsgálata és megállapítás.

**MAGYAR REPÜLŐ SZÖVETSÉG
BIZTONSÁGI SZERVEZET**

Budaörsi Repülőtér
2042 Budaörs 2. Pf.: 8.

LÉGIKÖZLEKEDÉSI ESEMÉNY ZÁRÓJELENTÉS

POLÉBISZ sorszám:	58/2003
MRSZ-BISZ eseményszám:	09/2003
Üzembentartó:	MRSZ Szolnok Repülő Egyesület
Tulajdonos:	MRSZ Szolnok Repülő Egyesület
Gyártó:	Szombathely AFIT
Típus:	Góbé R26 SU
Lajstromjele:	HA-5537
Az eset helye:	Szolnok repülőtér
Eset ideje:	2003.04.18. 10 óra 35 perc
Eset kategóriája	légi közlekedési esemény

ÁTTEKINTÉS

Csörlésből induláskor kb. 4-6 m-en a csörlőaggregátor fordulatszáma hirtelen lecsökkent, a repülőgép átesett. A futósonka szegecsek elnyíródtak. Az esemény vizsgálatát a PoLéBiSz üzemeltetői hatáskörbe utalta.

A MRSZ-BISZ vezetője, egyszemélyes kivizsgálót (a továbbiakban KSzB) jelölt ki.

A KSzB vezetője: Spang Ferenc   Repülésbiztonsági főmunkatárs

A szakmai vizsgálat lezárásának időpontja és eredménye: 2003. május 19.

Amely szerint az eseményt kiváltó ok, a repülőgép parancsnok helytelen ténykedése az aggregátor lefulladása után.

1. TÉNYBELI INFORMÁCIÓK

1.1.A repülés lefolyása: Iskolakör repülésre indult az oktató a növendékével, amikor közvetlenül a start után az aggregátor hirtelen lefulladt, a repülőgép átesve ért földet kb. 4-6 méter magasságból.

1.2.Személyi sérülések: Személyi sérülés nem történt.

1.3.A légi jármű rongálódás: A futósonka szegecsei elnyíródtak.

1.4.Egyéb kár: Nem keletkezett.

1.5.Személyzet adatai:

1.5.1. A pilóta adatai:

Szakszolgálati engedélye: 08-1586
 Kora, neme: 68 éves, férfi
 Képesítése: vitorlázó
 Jogosítása: oktató
 Szakmai érvényessége: 2003.12.31.
 Eü. érvényessége: 2004.02.17.
 Összes repült ideje: 1248 óra
 Összes felszállása: 4604 fsz.
 Típuson repült ideje: 530 óra
 Típuson felszállása: 3200 fsz.
 Utolsó hónapban felszállása: 35 fsz.
 Utolsó napon felszállása: 5 fsz.

1.5.2.A növendék adatai:

39 éves, férfi magyar állampolgár.
 I/3-as feladatra indult, amely a csórlés és a fordulózás elsajátítására szolgál.
 Aznap második felszállása
 Összes felszállása pedig 9 db.

1.6.Légi jármű adatai:

1.6.1. A törzs adatai:

Típusa: R26 SU Góbé
 Lajstromjele: HA-5537
 Gyári száma: AA-800053
 Gyártó ország: Magyar
 Gyártó vállalat: Szombathely AFIT
 Gyártási év: 1988
 Alkalmassági biz. száma: 3649
 Érvényessége: 2003.07.18.

Összes felszállás		Összes repült idő	
-gyártás óta:	12178 fsz.	-gyártás óta:	1580 óra 18 perc
-nagyjavítás óta:	595 fsz.	-nagyjavítás óta:	80 óra 18 perc
-karbantartás óta:	595 fsz.	-karbantartás óta:	80 óra 18 perc

Üres tömege: 239 kg max.felszálló tömege: 440 kg
 Ülésterhelés: megengedett min: 70 kg max: 200 kg tényleges 150 .kg
 Súlyponthelyzet: az engedélyezett határon belül

- 1.7. Meteorológiai adatok: Szélirány** 60° 2-4 m/s, látástávolság 10 km, felhőzet magassága 1800 m, fedettség 4 okta.
- 1.8. Navigációs berendezések:** Az eset szempontjából érdektelen.
- 1.9. Összeköttetés:** Iskolakörnél kéz és látjelek.
- 1.10. Repülőtéri adatok:** Szolnok repülőtér érvényes üzembentartói engedéllyel rendelkezett, pályairány 35°
- 1.11. Légijármű adatrögzítők:** Nincs rendszeresítve.
- 1.12. A roncsra és a földetérésre vonatkozó adatok:** Mindkét oldali futósonka szegecsei elnyíródtak.
- 1.13. Az orvos és az igazságügyi orvos szakértői vizsgálatok adatai:** Nem volt.
- 1.14. Tűz:** Nem keletkezett.
- 1.15. A túlélés lehetősége:** Életre veszélyes helyzet nem alakult ki.
- 1.16. Próbák és kísérletek:** Próbákra és kísérletekre nem volt szükség.
- 1.17. Szervezetek jellemzése:** Vizsgálat nem volt indokolt.
- 1.18. Kiegészítő adatok:** Beszerzésére nem volt szükség.
- 1.19. Hasznos vagy hatékony kivizsgálási módszerek:** Hagyományos, bevált módszerekkel történt a kivizsgálás.

2. Elemzés

Csörléses indításnál gyakorta fordul elő, hogy a csörlőaggregátor fordulatszáma tág határok között esetenként igen gyorsan változik. Ez különösen jellemző az ebben az esetben is használt Herkules IV típusú, dieselmotoros, olajkuplungos változatnál, ahol is a hirtelen terhelésváltozásnál gyakorta megcsúszik az olajkuplung. Jelen esetben az indulás utáni emelkedésbe való átmenetkor bekövetkező viszonylag hirtelen terhelés növekedés hatására esett le az aggregátor fordulatszáma, amit a csörlőkezelő nem tudott azonnal korrigálni gázadással, így a repülőgép sebességét veszítve átesett, 4-6-m magasságból. A közelítőleg 5m/sec függőleges sebességű földetérés miatt csak a futósonka sérült (szegecsek elnyíródása).

Követendő példaként említhető, hogy ennél a repülőklubnál rendszeresen ápolják és karbantartják a csörlőaggregátort és a gépnaplóját is rendszeresen és naprakészen vezetik.

3. Következtetések

Tekintve, hogy mindennemű csörlőindításnál „belesulykolják” a pilótákba a kötélszakadás és az aggregátor meghibásodás lehetőségeit, ezért ezt a repülés és a kiképzés velejárójaként foghatjuk fel.

Fentiek miatt az esemény oka egyértelműen a repülőgép parancsnokának késői reakciója, vagyis hogy nem „nyomott át” illetve nem rendezte a repülőgép sebességét azonnal, a kötél vonóerejének megszűnésekor (illetve lecsökkenésekor).

4. Biztonsági ajánlások

Az eset kapcsán egyéb biztonsági ajánlás nem szükséges, hiszen a repülés állandó odafigyelést és reakciókészséget igényel, tehát a szabályok betartásával és kellő figyelemmel (különösen oktatás közben) az ilyen események elkerülhetők.

5. Függelék

Mellékelve: 2 db fénykép /már korábban a zárójelentés-tervezethez csatolva/

Budapest, 2003. szeptember 11.

.....
Spang Ferenc
KSzB vezető